

cato. Conc. Wigandt, Bonac. Elbel, et alii. Sed si confessarius vellet audire totam confessionem, tenetur infirmus integre confiteri (1). 6. Si imminet naufragium, aut prælium: quia sufficit cuique tantum veniale confiteri, aut se peccatorem esse in generali; et potest tunc sacerdos absolvere omnes in generali; dicendo *Ego vos absolvo*, etc.; præcisus poenitentium concursus, alia non interveniente causa, non est ratio sufficiens ad dimidiandam confessionem, ut ex prop. 59. damn. ab Innoc. XI. (2). 7. Si ex confessione alicujus peccati prudenter poenitens posset timere grave damnum spirituale, aut temporale, proprium aut alienum, v. g. revelationis, scandali sui, aut confessarii, mortis, aut infamiae. Sed intelligitur cum urget necessitas confitendi ob mortis periculum, aut satisfaciendi Communioni paschali; aut (dicunt Lugo, Henriq., etc.) si poenitens esset in mortali, et ceteroquin ei expectandum esset per biduum, aut triduum, ut confiteretur; imo etiamsi per unum diem, sicut dicunt Suar. et Escob. (licet in alia re) ut dicitur in *append. 3. de Examine Ordinand. n. 20*. 8. Denique si non posset peccatum confiteri quin sigillum sacramentale revelet (3).

40. Tenent autem nonnulli dd. ut Navarr. Innoc. Hostiensis, etc. quod poenitens debeat peccatum suum recitare, si non potest illud confiteri quin complicem manifestet confessario; nam (ut dicunt) præceptum naturale proximi famam servandi præferendum est præcepto positivo integritatis confessionis. Sed hoc negatur cum communi sententia s. Bonaventuræ, s. Antonin. Gonet, Conc. Suar., etc. cum s. Thoma (4) qui dicit: *Si speciem peccati exprimere non possit, nisi exprimendo personam cum qua peccavit, necesse est, ut exprimat*. Et idem dicit s. Bern. (*de Forma bon. vite.*) Ratio est; quia ex

(1) N. 481. et 483. — (2) N. 4. 6. — (3) 487. et 488. — (4) Opusc. 12. q. 7.

una parte integritas confessionis, quoties potest, servanda est: contra (ut dicit s. Thomas) manifestare alterius peccatum vacat culpa, cum jura intercedit causa: ultra quam quod complex peccando amisit jus ad famam, in quantum ad confessionem, quam illius peccati facere debet. Hoc tamen intelligendum, cum confitendum est mortale; ut ut confiteatur veniale, aut mortale jam confessum, non licet alterius grave peccatum patefacere, ut dicunt Lug. Ronc. Viva et Tamb. contra Renzi (4). Et etiam in primo casu quo mortale non adhuc est confessum, tenetur poenitens alium inquirere confessarium, cui complex est ignotus; modo (exicipiunt dd.) ad hoc faciendum ei incommodum spirituale, aut temporale patiendum non sit, ut esset 1. Si jam suum declarasset peccatum confessario, cui notus esset complex, ac propterea obligaretur bis ad confitendam culpam suam. 2. Si esset in celebrandi, aut communicandi necessitate. 3. Si ad perquirendum alium confessarium longe ei proficiscendum esset, aut ne indulgentias amitteret; aut si ei gravi esset incommodo conscientiam suam alii quam confessario ordinario manifestare: aut si omittere esset consueta Communio et tanto magis si ceteroquin ei ultra biduum (ut dicunt Lugo Viva et Renzi) in mortali perseverandum esset. Henriq. putat diuturnam esse bidui dilationem. Imo Antoine absolute dicit excusare ab obligatione perquirendi alium confessarium unius diei dilationem. Præterea sæpe excusantur matres et uxores in referendis apud confessarium filiorum et virorum peccatis, dum hoc ei confert ad sedandum dolorem, aut ad consilium melius capiendum de modo quo se gerere debeant. Insuper auctores excusant poenitentem, si judicaret illum confessarium doctorem, aut saltem suæ conscientiae magis conscium, adeo ut melius posset

(5) L. 6. n. 489.

illum dirigere, et animæ suæ paci consulere; tanto magis, quod multi dd. graves, ut dictum est *Tr. 11. n. 11*. tenent non esse culpam gravem etiam sine causa uni vel alteri viro prudenti proximi delictum manifestare (1); sed hæc esset causa cur etiam a veniali excusaretur.

41. Advertendum hic denique, quod licet poenitens posset in casibus præfatis licite complicem detegere confessario, nihilominus non licet confessario a poenitente complicitatem nomen exquirere, licet hoc bono fide efficeret, ut eum corrigat, aut damnum impediatur; dum Benedict. XIV. in Bulla *Ubi primum* edita 3. junii 1746. hoc appellat detestabile: et detestabilius, si confessarius absolutionem negaret ei qui complicem manifestare recusaret. Hinc Pontifex declarat, hoc esse peccatum mortale, et imponit hujusmodi confessario suspensionem (sed ferendæ sententiæ) ab audiendis confessionibus; et excommunicationem papalem ipso facto in præsumentes docere oppositum; et insuper aliis (non autem poenitentibus), qui scirent aliquem confessarium propter hoc absolutionem denegasse imponit denuntiationis obligationem, modo ille ex simplicitate hoc non effecerit. Recte tamen dicit p. Concina, non intelligi per hoc vitium fuisse confessario circumstantias ad confessionis integritatem necessarias exquirere, prout sunt illæ quæ mutant speciem, aut expedit eas scire ad poenitentis directionem; quare bene potest confessarius interrogare de conjunctionis gradu, si complex sit in peccato turpi, an sit ligatus voto castitatis, an sit famula, si in eadem domo commoretur (2). Præterea dicit p. Mazzotta, quod si a complice gravia timerentur damna, quæ solus confessarius avertere posset, tunc complex manifestandus est. Addit auctor Commentarii in Antoine, non potest absolvi poenitens, qui nollet compli-

(1) N. 490. — (2) Lib. 6. n. 491. et 492.

cem patefacere, cum hoc est necessarium ad publicam damnationem reparandum. Ego tamen dico, quod in tali casu nunquam licet confessario stante præfata Pontificis prohibitione, interrogare de complicitate nomine; tantum poterit ille tunc obligare poenitentem in generali, ut revelet complicem alicui qui malum impedire potest; sed si poenitens sponte sua confessarium rogaret, ut ipse sibi susciperet has partes et ex se revelaret complicem, tunc confessarius non peccat, et utique potest ut ea notitia, ut remedium afferat, licet plerumque non expedit ut confessarii hoc onus corrigendi ex confessionis notitia sibi assumant, quia hoc difficulter accidit sine scandali periculo, aut sacri ministerii dedecore.

#### PUNCTUM II.

QUANDONAM CONFESSIO SIT INVALIDA, ET QUOMODO REVALIDANDA EST.

42. *Quandonam confessio sit nulla ex parte confessarii.*
43. *Quandonam ex parte poenitentis. De complice in peccato turpi.*
44. *Quomodo convalidanda confessio apud eundem confessarium; et an sufficiat recordari poenitentiae impositæ.*
45. *De rudibus qui non explicarunt nec species, nec numerum.*
46. *Quando repetenda est confessio.*

42. Confessio potest esse invalida, aut ex parte confessarii, aut ex parte poenitentis: ex parte confessarii, 1. Si ille caret jurisdictione; 2. si deficit in danda, aut in proferenda absolutione; 3. si nullum poenitentis peccatum intellexit: dico *nullum*, quia si aliquod intellexit, valida est absolutio, si poenitens bona fide eam recipit; tantum huic restat obligatio confitendi peccata, quæ confessarius non audivit. Secus autem si eam recipit in mala fide, cum jam advertit, confessarium aut non audire, aut dormire, aut esse ignarum, aut peccati gravitatem non concipere aut facilem esse in absolvendis.

etiam indispositis, qui tunc cum poenitens peccet in eadem confessione, quam facit, illa certe nulla est. Si autem tu cum confiteris, peracta confessione, cognosces confessarium aliquod peccatum non audivisse, sed nescis quodnam sit, tunc dicunt communissime Sanch. Tamb. Salm. Lug. Dicast., etc., quod si confessio est brevis, teneris eam repetere, secus autem si fuit longa, quia eo casu praesumitur Deus non obligare ad integritatem confessionis cum tanto incommodo (1). Dicunt autem Suarez Sot. Castrop. Lugo Salm. etc. confessionem bona fide factam confessario nescienti distinguere nec species, nec numerum peccatorum, esse validam, nec repetendam. Ego dico hoc intelligendum in casu quo non constat de omissione; quia si constat quod defuit integritas hae, semper supplenda est, ut dicunt ipsi Salm. et Lugo; quandoquidem licet prior confessio fuerit valida, saltem est invalida secunda, in qua defectus animadvertitur (2).

43. Ex parte autem poenitentis est invalida confessio, 1. si ille est excommunicatus, nam excommunicatio privat ejuscumque Sacramenti perceptione; 2. si ex malitia aut culpabili negligentia omittit aliquod grave peccatum confiteri; 3. si debitum dolorem aut propositum non habet; praecipue si restituere non vult, ut debet, bona, honorem, aut famam ablata; aut si occasionem proximam voluntariam nolit auferre; 4. si confitetur aliquod peccatum turpe apud eundem complicem: nam, ut declaravit Benedictus XIV. in sua Bulla *Sacramentum poenitentiae* data 1. jun. 1741., confessarius omni privatus fuit jurisdictione erga complicem sui peccati turpis, praeterquam in casu mortis, et quando nullus alius sacerdos etiam simplex adesset; alioquin ille absolvendo incurrit papalem excommunicationem,

(1) N. 498 et 499. — (2) N. 500. v. eodem.

ut fuse dicetur loquendo de *Jurisdictione confessarii* n. 95. (3).

44. Hinc quaeritur, quomodo repetenda est confessio invalida, cum apud eundem confessarium fiet? Oportet hic prius advertere, quid cum absolutio dilata est, non opus est ut confessarius distincte reminiscatur peccatorum, quae jam confessae fuerunt, nec ut confessionem repetere faciat, sed sufficit ut in confuso recordetur status poenitentis; ut communiter Silv. Suar. Nav. Conc. Laym. Croix etc. (4). Fit attamen dubium an hoc sufficiat, cum confessio fuerit nulla? Distinguunt Suar. et Coninch. et dicunt quod tunc tantum sufficit, cum confessio invalida fuit solo confessarii defectu circa suum officium, v. g. si absolutionem non dedit aut sibi defuit animus absolvendi; secus autem cum fuit nulla defectu alicujus partis essentialis, ut si defuit dispositio in poenitente, aut jurisdictio in confessario; quia tunc cum confessio fuerit sacrilega, aut facta apud non judicem, non est sacramentalis. Hae sententia est probabilis, nihilominus opposita est communis cum Navar. s. Antonin. Silvest. Vasq. Medina Lug. Laym. Sa Bonac. Valent. Tamburin. Aver. Croix Salm. etc., et est valde probabilis. Hi dd. dicunt, quaecumque ex parte veniat defectus, necesse non esse confessionem repetere, sed sufficere quod poenitens in genere iterum se accuset de peccatis jam patefactis, et quod confessarius poenitentis status recordetur: aut ad summum illius conscientiae in confuso reassumat notitiam. Ratio est 1. quia talis confessio non fuit jam simplex narratio, sed cum facta fuerit in ordine ad recipiendam absolutionem bene potest illa vere dici sacramentalis; dum jam obligat ad sigillum sacramentale. 2. Quia quamvis talis confessio non fuisset sacramentalis, saltem ejus ratificatio, iterum poenitente se accu-

(3) L. 6. n. 501. — (4) N. 502. v. quar.

sante de peccatis confessis, conjuncta cum cognitione quam confessarius de illis prius habuit, reputatur utique sufficiens ad efficiendam illam validam, et integram. Imo hoc admittit Card. de Lugo, etiamsi poenitens antecederet peccata sua ob simplicem narrationem confessario declarasset; sed huic acquiescere nequeo, quia tunc dico quod neutra confessio potest dici sacramentalis; non quidem prior, quia illa non fuit facta in ordine ad absolutionem: non secunda, quia non adest confessio cuiuslibet peccati in particulari, sicut requirit Trident.; tantum hoc posset admitti, si confessarius, dum poenitens se accusat de peccatis narratis, distinctam eorum haberet notitiam (1). Addunt multi graves dd. ut Tol. Vasq. Laym. Sa Busemb. quod cum adfuerit confessio facta in ordine ad absolutionem, non solum sufficit memoria in confuso illius, sed etiam solius poenitentiae impositae; quia ex sola poenitentiae notitia potest confessarius debitum formare iudicium poenitentis status. Addunt Castropal. s. Antonin. Silv. etc. apud Croix. sufficere etiam solius poenitentiae adimpletae reminisci, licet nec confessarius, nec poenitens recordentur quanam fuerit; sed haec opinio mihi videtur nimis extensa, quia sacerdos, ut diximus, debet iudicium formare saltem in confuso de statu poenitentis, tam ad dandam absolutionem quam ad poenitentiam injungendam, quae in tali casu utique debet imponi ad faciendum Sacramentum integrum (2).

45. Dicit Tambur. et adhæret p. Segneri (in sua *Instructione ad confessarios*) rudes et pueros qui semper in confuso confessi sunt sine speciebus et numeri peccatorum distinctione, sed in bona fide, hos non teneri ad repetendas confessiones. Sed haec opinio nescio quomodo possit admitti, dum isti, ut dicunt Lugo,

(1) N. 502. dubi. 4. — (2) *Ib.* dubit. 2. et 3.

Navar. Bonac. Salm., etc., semper tenentur ad explicandas species, et numerum omissum, cum id animadvertunt; quia licet eorum confessiones validae fuerint, tamen semper remanet obligatio ad reintegrandam confessionem materialiter (3). Admittunt tamen Salm. cum Dicast. Fagund. Henriq. opinionem Tamb. in casu quo rudis dudum semper conformem vitam duxisset, adeo ut ex confessione unius anni possit iudicari de praeteritis. Sed hoc dico posse admitti quando confessarius a principio confessionis comprehendisset hanc vitae uniformitatem etiam pro annis praeteritis; secus autem quando in fine confessionis cognosceret defectum praeteritarum, et illius novissimae confessionis notitia distincta peccatorum in ejus mente non restaret; nam licet confessario sufficiat ad dandam absolutionem notitia confusa status poenitentis, nihilominus semper opus est ut iudicium peccatorum in particulari semel formaverit (4).

46. Caeterum recte dicunt Filiuc. Gobat. Holzm. Elbel. Croix. Mazz. cum p. Segneri in dubio non teneri poenitentes ad repetendas confessiones, quoties praesumptio et per consequens possessio stat pro illarum valore, nisi de nullitate constet. Nec obstat dicere quod cum adesi praecipuum, et dubitatur de ejus satisfactione, possessio est pro obligatione; nam respondetur hoc habere locum cum dubitatur de actu satisfactionis; sed non cum est certum opus fuisse adimpletum, quia tunc in dubio possessio stat pro valore actus, juxta principium communiter receptum a dd.; ita Laym. Croix. Spor. et Mazzotta cum Navar. qui dicit: *Praesumptio pro actu valore praeponderat aliis* (5). Et circa obligationem repetendae confessionis, optimam regulam exhibet Habert. et sic dicit: Si observetur quod poenitens

(3) L. 6. n. 504. et *ib.* v. dicit 2. — (4) *Ib.* v. dicunt 3. — (5) N. 507.

post confessionem occasiones vitavit, et pro aliquo tempore tentationibus obstitit, bene possunt judicari validae confessiones; secus autem, si observatur quod paulo post, oblata sibi prima occasione, facile, ut prius, lapsus est; dum illi, quem vere poenitet, et qui firmiter vitam in melius mutar statuit, impossibile est quod ita faciliter recidat, quin saltem per aliquod tempus perseveret, aut quin prius saltem multam praestiterit resistantiam; unde fit quod si quis post confessionem statim sine ullo conatu labitur, signum moraliter certum exhibet, ejus confessiones praeteritas nullas fuisse, quia deerat dolor et propositum (1).

## CAPUT IV.

*De satisfactione, sive de poenitentia.*

Quoniam si peccatori remittitur culpa, non semper tota poena remittitur, sed plerumque ei remanet satisfacienda; ideoque tertia pars Sacramenti Poenitentiae est satisfactio sacramentalis, quae dicitur pars non essentialis, (quia sine hac etiam potest esse validum Sacramentum) sed integralis, nam inservit ut Sacramentum fiat integrum.

## PUNCTUM I.

## DE IMPOSITIONE POENITENTIAE.

47. *De obligatione imponendi poenitentiam. An post absolutionem, etc.*  
 48. *Poenitentia debet imponi ex obligatione.*  
 49. *Quando possit diminui. De infirmis corpore.*  
 50. *et 51. De infirmis spiritu.*  
 52. 53. *et 54. Quae species poenitentiarum debeant imponi.*  
 47. Circa hoc multa adnotanda sunt. Notandum 1. confessarium in danda absolutione teneri imponere poenitentiam, ut declarat Trident. Sess. 14. c. 8.: unde peccat, si eam non imponit, et quidem graviter, cum confessio est de mortalibus; si est de venialibus, aut de mortalibus jam confessis, probabile est (ut dicitur (4) N. 505. v. et quoad.

Lugo, Dicast. Salm. Mazzotta, etc.) non peccare graviter (2). Et licet poenitens statim post absolutionem alterius peccati confiteatur, confessarius pariter debet imponere novam poenitentiam, saltem levem. Dicunt Bon. Croix et Mazzot. sufficere tunc ei imponere denuo priorem poenitentiam; sed recte hoc negant Castrop. Ronc., etc. quia licet possit imponi opus debitum ex alio praeecepto, sicut infra dicitur nihilominus non posset imponi opus debitum eodem titulo poenitentiae (3). Poenitentia plerumque imponenda est ante absolutionem, ut videat quomodo eam poenitens acceptet; sed potest aliquando imponi immediate post absolutionem; tunc enim moraliter cum illa unitur: ita communissime Busemb. Salm. Viva, Diana, Sporer, etc. (4).

48. Notandum 2. poenitentiam semper debere imponi sub aliqua obligatione. Sed fit dubium an confessarius possit imponere poenitentiam gravem sub levi obligatione? Negant Bonac. Coninch., etc., dicentes materiam gravem sub levi obligatione imponere solius legislatoris, esse non autem simplicis ministri, qualis est confessarius. Sed communis et probabilis affirmant Suar. Filliuc. Henriq. Fag. Busemb. Segneri, Tamb. Dicast., etc., quia in Poenitentiae Sacramento sacerdos non simplicis ministri Jesu Christi fungitur officio, sicut in caeteris Sacramentis, sed est verus iudex a Salvatore constitutus cum facultate solvendi a peccatis, et ligandi per poenitentiam, adeo ut obligatio hujus totaliter dependeat ex confessarii praeecepto (5).

49. Notandum 3. circa quantitatem poenitentiae, illam debere esse proportionatam culpis; sed in hoc attendenda sunt verba Tridentini, sess. 14. c. 8. ubi sic dicitur: *Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus et prudentia suggesserit, pro qualitate, criminum, et poenitentium facultate, salutare et convenientes satisfactiones injungere, ne, si forte peccatis conniveant, et indulgentius cum poenitentibus agant, levissima quaedam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur.* Itaque quantitas poenitentiae a Concilio remittitur confessarii arbitrio, quantum spiritus et prudentia suggesserit. Hinc fit quod poenitentia multis de causis dicitur minui. 1. Si poenitens accessit valde contritus; aut si ille prius multas poenales patravit actiones (1). 2. Tempore jubilaei aut indulgentiarum plenariorum; sed semper tunc debet imponi aliqua poenitentia, ut declaravit Benedictus XIV, tum quia nemo potest securus esse plenariam indulgentiam lucrari, tum quia semper integrandum est Sacramentum (2). Et cum poenitens indiget poenitentia medicinali, haec omnino imponenda est, ut bene advertit Mazzot. 3. Si poenitens sit infirmus corpore, cum advertat Rituale rom., infirmis tunc non esse imponendam gravem poenitentiam, sed tantum pro tempore cum convalescerint. Quod si infirmus sit constitutus in mortis periculo aut sensibus destitutus, tunc potest absolvi sine ulla poenitentia; licet semper expediat aliquam levem ei imponere, ut osculari Crucifixum, aut invocare nomina Jesu et Mariae, saltem in corde, etc. Non expedit infirmo pro poenitentia imponere ut patienter infirmitatis incommoda sufferat, hoc enim potest esse illi multorum scrupulorum occasio. Contra recte advertunt Salm. quod si infirmus possit satisfacere per eleemosynas, istas utique esse a confessario injungendas, dum quilibet tenetur eam facere, quam potest, poenitentiam (3).

49. Notandum 3. circa quantitatem poenitentiae, illam debere esse proportionatam culpis; sed in hoc attendenda sunt verba Tridentini, sess. 14. c. 8. ubi sic dicitur: *Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus et prudentia suggesserit, pro qualitate, criminum, et poenitentium facultate, salutare et convenientes satisfactiones injungere, ne, si forte peccatis conniveant, et indulgentius cum poenitentibus agant, levissima quaedam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur.* Itaque quantitas poenitentiae a Concilio remittitur confessarii arbitrio, quantum spiritus et prudentia suggesserit. Hinc fit quod poenitentia multis de causis dicitur minui. 1. Si poenitens accessit valde contritus; aut si ille prius multas poenales patravit actiones (1). 2. Tempore jubilaei aut indulgentiarum plenariorum; sed semper tunc debet imponi aliqua poenitentia, ut declaravit Benedictus XIV, tum quia nemo potest securus esse plenariam indulgentiam lucrari, tum quia semper integrandum est Sacramentum (2). Et cum poenitens indiget poenitentia medicinali, haec omnino imponenda est, ut bene advertit Mazzot. 3. Si poenitens sit infirmus corpore, cum advertat Rituale rom., infirmis tunc non esse imponendam gravem poenitentiam, sed tantum pro tempore cum convalescerint. Quod si infirmus sit constitutus in mortis periculo aut sensibus destitutus, tunc potest absolvi sine ulla poenitentia; licet semper expediat aliquam levem ei imponere, ut osculari Crucifixum, aut invocare nomina Jesu et Mariae, saltem in corde, etc. Non expedit infirmo pro poenitentia imponere ut patienter infirmitatis incommoda sufferat, hoc enim potest esse illi multorum scrupulorum occasio. Contra recte advertunt Salm. quod si infirmus possit satisfacere per eleemosynas, istas utique esse a confessario injungendas, dum quilibet tenetur eam facere, quam potest, poenitentiam (3).

50. Potest 4. minui poenitentia, si poenitens est infirmus spiritu; adeo ut prudenter timeatur ne ille non adimpleat poenitentiam proportionatam (4) N. 507 — (2) N. 519. — (3) L. 6. n. 507.

tam; ita docent communiter Suar. Scot. Navar. Laym. Abelly, Castr. Habert, Gonet, Gerson. Cajet. Natalis ab Alex. Antoine, Anacl.; ita etiam s. Carolus Borrom. in Instruction. ad confessarios, qui monet confessarios, ut minuunt poenitentiam juxta dispositiones poenitentium, eos admonendo. *Hoc factum esse* (sunt sua verba) *ne eam, quae pro culpa ratione injungenda erat, deserant* (nota) *cum periculo salutis suae.* Idem docet s. Thomas, cujus verba mox infra referemus. Verum est quod in Trid. dicatur, quod poenitentia debeat delictorum qualitati correspondere; sed mox subjungit, quod debeant esse *pro poenitentium facultate salutare et convenientes.* *Salutare*, nempe utiles poenitentis saluti: *et convenientes*, nempe proportionatae, non solum peccatis sed etiam poenitentis viribus. Hinc non solum non essent salutare, nec convenientes illae poenitentiae, quibus poenitentis vires ob spiritus imbecillitatem pares non sunt; sed potius essent ei perniciei, quam salutis. In hoc Sacramento potius attenditur emendatio, quam satisfactio; propterea ait Rit. romanum. *(de Sacramento Poenitentiae)* quod confessarius in danda poenitentia debet rationem habere poenitentis dispositionis. Et s. Thomas (4) dicit: *Sicut medicus non dat medicinam ita efficacem... ne propter debilitatem naturae majus periculum oriatur: ita sacerdos divino instinctu motus non semper totam poenam, quae uni peccato debetur, injungit, ne infirmus desperet, et a poenitentia totaliter recedat.* Et alibi (5) dicit, quod sicut parvus extinguitur ignis, si multa ligna superimponantur; ita accedere potest, quod parvus poenitentis affectus contritionis extingatur pondere poenitentiae; et subjungit: *Melius est quod sacerdos poenitenti indicet quanta poenitentia esset sibi injungenda, et injungat nihilominus quoa*

(4) Suppl. quae. 48. art. 4. — (5) Quodlib. 3. a. 28.